

**KOSTENTOEDELINGSONDERZOEK
WATERSCHAP VALLEI & EEM**

C01012.200003/LB
26 juni 2008 Definitief
073895599 A

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding wet modernisering waterschapsbestel	3
1.2	Doelstelling	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Modernisering waterschapsbestel	4
2.1	Wet modernisering waterschapsbestel	4
2.1.1	Categorie Ingezetenen	5
2.1.2	Categorie Gebouwd	5
2.1.3	Categorie Ongebouwd	5
2.1.4	Categorie Natuur	5
3	Uitgangspunten berekeningen kostentoedeling	6
3.1	Principe kostentoedeling	6
3.2	Peildatum	6
3.3	Kostenaandeel ingezetenen	6
3.3.1	2.1 Juridische beleidsvrijheid	6
3.3.2	Beoordeling beoogde ingezetenenpercentages	7
3.4	Kostenaandeel gebouwd en ongebouwd en natuurterreinen	8
4	Waardebepaling gebouwde en ongebouwde onroerende objecten en natuurterreinen	9
4.1	Rekenmodel Unie	9
4.2	Gebouwde onroerende objecten	9
4.3	Ongebouwde onroerende objecten	9
4.3.1	Algemeen	9
4.3.2	Openbare landwegen	10
4.3.3	Agrarische gronden	10
4.3.4	Openbare spoorwegen	11
4.3.5	Bouwpercelen	11
4.3.6	Overig ongebouwd	11
4.3.7	Natuur	11
5	Resultaten	12
5.1	Algemene taakbelangen	12
5.2	Specifieke taakbelangen	12
5.3	Resultaten	12
6	Tariefdifferentiatie	13
6.1	Juridische uitgangspunten en doelstelling tariefdifferentiatie	13
6.1.1	Tariefdifferentiatie uniform in gehele waterschapsgebied	14
6.2	Beoogde systeem tariefdifferentiatie	14
6.2.1	Tariefdifferentiatie bemalen	14

HOOFDSTUK

1

Inleiding

1.1 AANLEIDING WET MODERNISERING WATERSCHAPSBESTEL

Met de Wet modernisering waterschapsbestel, die per 1 januari 2008 in werking treedt, wordt onder andere een vereenvoudiging in de bekostigingsstructuur doorgevoerd door het integreren van de huidige heffingen voor waterkering en waterkwantiteit tot één heffing voor het watersysteembeheer (zie hoofdstuk 2 voor verdere toelichting).

De nieuwe Waterschapswet komt met heldere procedures en methoden. De Unie van Waterschappen is daarbij zeer actief geweest om de methoden van kostentoedeling te vergemakkelijken door het beschikbaar stellen van modellen en instrumenten.

1.2 DOELSTELLING

Op basis van de wijzigingen in het belastingstelsel past Waterschap Vallei & Eem de verordening aan per 1 januari 2009. Het waterschap heeft ARCADIS en Van den Bosch & Partners verzocht voor ondersteuning bij het kostentoedelingsonderzoek. In het voorliggende rapport is beschreven op welke wijze het onderzoek tot stand is gekomen en welke uitgangspunten hierbij zijn gehanteerd.

1.3 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 beschrijft de modernisering van het waterschapsbestel. In hoofdstuk 3 zijn de methode en de gehanteerde uitgangspunten beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de invoerparameters. In hoofdstuk 5 zijn de berekeningsresultaten weergegeven.

HOOFDSTUK 2 Modernisering waterschapsbestel

2.1 WET MODERNISERING WATERSCHAPSBESTEL

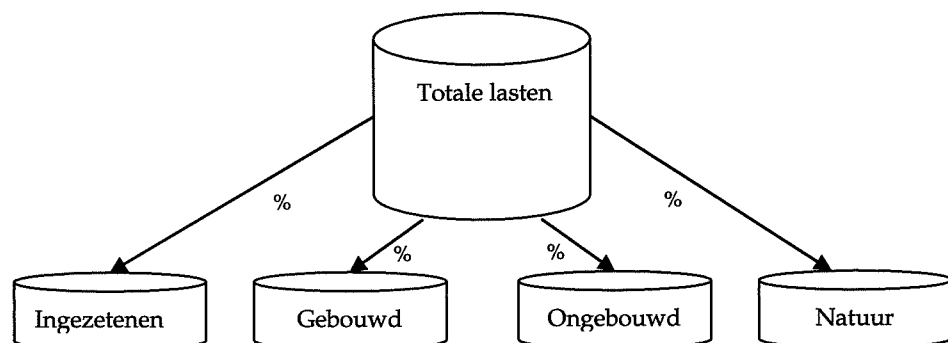
Met de Wet modernisering waterschapsbestel, die per 1 januari 2008 in werking treedt, wordt onder andere een vereenvoudiging in de bekostigingsstructuur doorgevoerd door het integreren van de huidige heffingen voor waterkering en waterkwantiteit tot één heffing voor het watersysteembeheer (watersysteemheffing). De watersysteemheffing zal gedeeltelijk op solidariteit en gedeeltelijk op profijt worden gebaseerd. Het solidariteitsdeel wordt opgelegd aan de categorie ingezetenen en wordt bepaald op basis van de inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Het profijtdeel zal worden opgelegd aan de eigenaren van gebouwde en ongebouwde onroerende zaken en natuurterreinen, en wordt bepaald op basis van de verhoudingen van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer.

Deze bekostigingsstructuur, die aansluit bij de methode Delfland, beperkt zich tot een uitwerking van de relatie tussen belang en betaling, waarbij slechts een beperkte relatie bestaat met de kostenveroorzaking. Daar staat tegenover dat een eenvoudige en transparante bekostigingsstructuur verkregen wordt, die fiscaaljuridisch robuust is.

De kosten van het watersysteembeheer worden verdeeld over vier categorieën (behoudens het deel dat wordt bekostigd uit de opbrengst van de verontreinigingsheffing). Deze categorieën zijn weergegeven in onderstaande figuur:

Figuur 2.1

Verdeling waterschapslasten

2.1.1 CATEGORIE INGEZETENEN

Elke ingezetene van een waterschapsgebied wordt aangeslagen voor deze categorie. Het percentage van de totale lasten dat opgebracht moet worden door deze categorie wordt bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonersdichtheid van het betreffende waterschapsgebied. Een hogere dichtheid levert hierbij een hoger aandeel in de totale lasten op. Het niet door de ingezetenen gedragen deel van de lasten, wordt verdeeld over de categorieën gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen op basis van de verhoudingen van de totale waarde in het economische verkeer van de onroerende zaken behorende tot elk van deze categorieën.

2.1.2 CATEGORIE GEBOUWD

Het percentage van de totale lasten dat opgebracht moet worden door de categorie Gebouwd wordt bepaald door de totale economische waarde van alle gebouwde onroerende zaken in het waterschapsgebied. De waardebepaling wordt gevormd door de som van alle WOZ-waarden van gebouwde onroerende zaken per waterschapsgebied te berekenen.

2.1.3 CATEGORIE ONGEBOUWD

Onder de categorie Ongebouwd vallen de functies agrarisch, bouwpercelen, wegen en spoorwegen en overig ongebouwd. Het percentage van de totale lasten dat opgebracht moet worden door de categorie Ongebouwd wordt bepaald door de totale economische waarde van deze functies in het waterschapsgebied. De totale waarde per functie wordt bepaald door de oppervlaktes per functie te vermenigvuldigen met de gemiddelde waarde per hectare van die functie.

2.1.4 CATEGORIE NATUUR

Het percentage van de totale lasten dat opgebracht moet worden door de categorie Natuur wordt bepaald door de totale economische waarde van alle natuurgebieden in het waterschapsgebied. De economische waarde van een hectare natuur is vastgesteld op 20% van de gemiddelde waarde van agrarische gronden in het waterschapsgebied.

HOOFDSTUK

3

Uitgangspunten
berekningen kostentoedeling**3.1 PRINCIPE KOSTENTOEDELING**

In navolging van hoofdstuk 2 kan de toedeling van waterschapslasten plaatsvinden aan de hand van een onderverdeling in algemene en specifieke belangen. Het algemene taakbelang komt tot uiting in het ingezetenenpercentage (solidariteitsbelang) en de specifieke taakbelangen zijn verdeeld over de categorieën gebouwd, ongebouwd en natuur (het profijt-deel).

3.2 PEILDATUM

In de navolgende paragrafen zijn de gehanteerde uitgangspunten c.q. de input voor de berekeningen weergegeven. De peildatum is 1 januari 2007.

3.3 KOSTENAANDEEL INGEZETENEN**3.3.1 2.1 JURIDISCHE BELEIDSVRIJHEID**

De eerste stap van de kostentoedeling is de bepaling van de hoogte van het ingezetenen-aandeel. Het gaat hier om het solidariteitsdeel: de kosten van maatregelen waarvan een ieder profijt heeft. Het betreft de maatregelen die het de inwoners mogelijk maakt om in het waterschapsgebied te kunnen wonen, werken en recreëren.

Het belang en daarmee het kostenaandeel dat de ingezetenen moeten dragen, wordt bepaald op basis van de inwonerdichtheid (gemiddeld aantal inwoners per km² van het waterschapsgebied). Dit is geregeld in artikel 120, tweede lid, Waterschapswet. Hoe hoger de inwonerdichtheid, hoe groter het belang dat de categorie heeft bij het watersysteem-beheer. Deze methode is met bandbreedtes in de wet verankerd en wel op de volgende wijze:

- inwonerdichtheid < 500 inwoners per km²: kostenaandeel 20%-30%;
- inwonerdichtheid 500-1000 inwoners per km²: kostenaandeel 31%-40%;
- inwonerdichtheid > 1000 inwoners per km²: kostenaandeel 41%-50%.

Binnen deze ranges bestaat bestuurlijke vrijheid om het exacte ingezetenen-aandeel vast te stellen.

Bij amendement zijn de bovengrenzen van de bandbreedtes door de Tweede Kamer nog fors opgerekt (artikel 120, derde lid, Waterschapswet). Het algemeen bestuur kan de bovengrenzen namelijk verhogen tot respectievelijk 40%, 50% en 60%. Het amendement noemt hierbij als overwegingen een zeer hoge inwonerdichtheid of een relatief groot aantal natuurterreinen in het waterschapsgebied.

In de toelichting op het amendement staat:

'Het amendement biedt de mogelijkheid (en dus niet de verplichting) om het kostenaandeel van de ingezetenen in bijzondere omstandigheden enigszins te verhogen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan waterschappen met een relatief groot aantal natuurterreinen en met een zeer grote inwonerdichtheid. In dergelijke situaties bestaat in de praktijk behoefte aan enige bestuurlijke vrijheid. Het amendement komt hieraan tegemoet. Voor lichtvaardige toepassing hoeft daarbij niet te worden gevreesd, aangezien de categorie ingezetenen het merendeel van de bestuurszetels bezet en gebruikmaking van deze bevoegdheid bovendien de provinciale goedkeuring behoeft.'

In feite leidt deze oprekking tot bandbreedtes van 20%. De bestuurlijke vrijheid voor het bepalen van het exacte ingezetenen-aandeel is hiermee groot. Deze bestuurlijke keuze behoeft wel de goedkeuring van de provincie. Ambtelijk vooroverleg met provincie Gelderland en Utrecht heeft plaatsgevonden.

3.3.2

BEOORDELING BEOOGDE INGEZETENENPERCENTAGES

Zoals hiervoor aangegeven, wordt de hoogte van het ingezetenen-aandeel gebaseerd op de inwonerdichtheid van het waterschapsgebied. Bij het Waterschap Vallei & Eem is dit 576 inwoners per km².

Dit betekent dat het Waterschap Vallei & Eem valt in de bandbreedte 31%-40%. Indien de plaats binnen de bandbreedte zou worden bepaald op basis van de exacte inwonerdichtheid dan zou het ingezetenenpercentage bij Waterschap Vallei & Eem rond de 32% liggen. Er is overigens geen juridische verplichting om de plaats binnen de bandbreedte af te stemmen op de exacte inwonerdichtheid. Binnen de normale bandbreedte kunnen de ingezetenenpercentages maximaal worden verhoogd tot 40%.

Indien het waterschap de ingezetenenpercentages hoger wil stellen dan het maximum van de normale bandbreedtes, zal gebruik gemaakt moeten worden van de extra 10% ruimte die artikel 120, derde lid, Waterschapswet biedt. Hoewel er een grote mate van bestuurlijke vrijheid bestaat, is een juridische onderbouwing van het gebruik van deze extra 10% gewenst om de juridische risico's beperkt te houden.

De onderbouwing is gelegen in het feit dat Waterschap Vallei & Eem beschikt over belangrijke natuurwaarden en grote natuurgebieden. Circa 32% van het waterschapsgebied van het Waterschap Vallei & Eem (34.000 ha van de 107.000 ha) is natuur.

De aandacht voor natuur en ecologie in het nationale, provinciale en gemeentelijke beleid gericht op de waterschapsgebieden is groter dan gemiddeld. Ook vormen de natuurwaarden in de waterschapsgebieden een belangrijke aantrekkingskracht op mensen die in het groen willen wonen en op toerisme en recreatie.

De extra beleids- en beheersaandacht voor natuurwaarden en ecologie binnen het gehele waterschapsgebied, en dus niet alleen binnen de natuurgebieden, vormen een argument om van de extra 10% ruimte gebruik te maken.

De in paragraaf 3.3.1 genoemde toelichting op het amendement, waarbij de ruimte om het ingezetenaandeel met 10% extra te verhogen in de wet is opgenomen, noemt expliciet de aanwezigheid van veel natuur binnen het waterschapsgebied, als een reden om het ingezetenenpercentage hoger te stellen dan de normale bandbreedtes. De aanwezigheid van veel natuur binnen het waterschapsgebied van Waterschap Vallei & Eem vormt dan ook een legitieme reden voor de verhoging van de ingezetenenpercentages.

In navolging van hetgeen aangegeven door de Unie van Waterschappen is op basis van de grote mate van afhankelijkheid en de bestuurlijke vrijheid besloten een positie binnen de bandbreedte 41% tot 50%¹ in te nemen. In voorliggend kostentoedelingsonderzoek is het percentage op 42% gesteld. Dit is de rekenkundige vertaling van de inwonerdichtheid naar positie binnen de bandbreedte in samenhang met het grote percentage natuur binnen het waterschapsgebied.

3.4

KOSTENAANDEEL GEBOUWD EN ONGEBOUWD EN NATUURTERREINEN

Naast de ingezetenen hebben ook de eigenaren van onroerende zaken (specifieke taakbelangen) belang bij de taakuitoefening door het waterschap. De kosten van het watersysteembeheer worden op basis van de totale economische waarde verdeeld over de belastingplichtige categorieën gebouwd en ongebouwd en natuur. Hierbij bepaalt de verhouding tussen de totale economische waarde het aandeel in de totale kosten die de belastingcategorieën opbrengen.

Voor de waardebepaling is uitgegaan van die gebieden die in de heffing worden betrokken. Dit betreft het gehele waterschapsgebied inclusief de buitendijkse gebieden.

De heffingsgrondslag voor de categorie gebouwd is de economische waarde van het gebouwde object (WOZ-waarde). Voor de categorie ongebouwd en de categorie natuurterreinen is dat de oppervlakte van het betreffende ongebouwde object.

Voor de toepassing van deze methodiek is de wijze waarop de waarde aan gebouwde en ongebouwde onroerende zaken en natuurterreinen wordt toegekend van belang. Deze waarde is immers rechtstreeks van invloed op de uiteindelijke kostenaandelen van de categorieën gebouwd en ongebouwd en natuurterreinen. De wijze waarop de waarden voor gebouwde en ongebouwde onroerende objecten en natuurterreinen is bepaald, is beschreven in hoofdstuk 4.

¹ 10% extra ruimte artikel 120, derde lid Waterschapswet.

HOOFDSTUK

4

Waardebepaling gebouwde en ongebouwde onroerende objecten en natuurterreinen

4.1 **REKENMODEL UNIE**

In 2009 zullen de eerste waterschapsbelastingen conform het nieuwe financieringsstelsel worden opgelegd. Ter voorbereiding heeft de Unie een nieuw (integraal) rekenmodel uitgebracht. Dit rekenmodel is volledig gebaseerd op het vastgestelde en gepubliceerde Waterschapsbesluit (Staatsblad 2008, 497).

Het rekenmodel sluit verder aan op de Taxatiewijzer openbare wegen en spoorwegen en het daarbij behorende rekenmodel, alsmede op de GIS-module voor de berekening van oppervlaktes ten behoeve van de kostentoedeling. Voor meer informatie wordt verwezen naar het rapport 'Rekenmodel belastingstelsel 2009 en Geowijzer' (Unie van Waterschappen, 2007) en het rapport 'Taxatiewijzer openbare wegen en spoorwegen' (Tauf, 2007).

Voor het doorrekenen van de kostentoedeling is dan ook gebruik gemaakt van dit rekenmodel. Oppervlaktes en waarden zijn aangeleverd door het waterschap en door ARCADIS gecontroleerd op consistentie en juistheid.

4.2 **GEBOUWDE ONROERENDE OBJECTEN**

De waarde van het gebouwd is gebaseerd op WOZ-waarden (peildatum 1 januari 2007).

4.3 **ONGEBOUWDE ONROERENDE OBJECTEN**

4.3.1 **ALGEMEEN**

Een belangrijk aandachtspunt bij de bepaling van het areaal ongebouwd voor de watersysteemheffing is dat alle percelen binnen het waterschapsgebied, zoals dat bij het provinciaal reglement is vastgesteld, in de watersysteemheffing worden betrokken. Er zijn geen (vrijgestelde) gebieden meer zonder belang. Dit betekent dat ook de buitendijkse gronden en wateren, rivieren en uitwaarden en alle hooggelegen gronden met onzichtbare afstroming of afstroming op rijkswateren onder de watersysteemheffing worden gebracht.

De economische waarde in het vrije verkeer van ongebouwde onroerende objecten is, afhankelijk van het grondgebruik. De oppervlakten van de verschillende grondgebruikstypen zijn gebaseerd op BBG en TOP10NL (peildatum 1 januari 2007) conform de richtlijnen rekenmodel Urie. In de navolgende paragrafen is de wijze waarop de oppervlakte en de waarde is bepaald toegelicht.

4.3.2 OPENBARE LANDWEGEN

Deze categorie is in artikel 6.4 van het Waterschapsbesluit nader onderverdeeld in:

- autosnelwegen;
- hoofd- en regionale wegen;
- lokale wegen en wegen in de bebouwde kom;
- overige verharde wegen.

Daarbij is de grondoppervlakte meegerekend die dienstbaar is aan de verkeersfunctie. In de GIS-module wordt het verharde oppervlak bepaald op basis van de TOP10. Aan de hand van (landelijk gemiddelde) vermenigvuldigingsfactoren wordt per wegtype de totale oppervlakte, inclusief dienstbare gronden berekend.

Economische waarde openbare landwegen

De economische waarde voor openbare landwegen (inclusief kunstwerken) is gebaseerd op de Taxatiewijzer openbare wegen en spoorwegen:

▪ autosnelwegen	€ 1.209.000,-- per hectare
▪ hoofd- en regionale wegen	€ 764.000,-- per hectare
▪ lokale wegen + beb.kom	€ 1.165.000,-- per hectare
▪ overige verharde wegen	€ 1.214.000,-- per hectare

Bovengenoemde waarden zijn gemiddelde vervangingswaarden. Binnen het rekenmodel wordt de economische waarde gebaseerd op 75% van de vervangingswaarde.

4.3.3 AGRARISCHE GRONDEN

Agrarische gronden zijn in de wet en het Waterschapsbesluit niet expliciet gedefinieerd. Het waterschap is vrij om hieraan binnen logische grenzen een eigen invulling te geven.

Waterschap Vallei & Eem hanteert een onderverdeling van agrarisch grondgebruik in akkerbouw, weiland, boomteelt, bollenteelt, open tuinbouw. De oppervlakte is gebaseerd op basis van de TOP10.

Economische waarde agrarische gronden

De waarden voor agrarische gronden zijn gebaseerd op basis van ontwikkelingen op de agrarische grondmarkt (Grondmonitor Dienst Landelijk gebied) en Kadata. Kadata geeft een overzicht van alle agrarische transacties sinds 1993. Alle overdrachten van percelen die in gebruik waren als agrarische grond op het moment van inschrijving bij het Kadaster zijn hierin opgenomen.

Voor de waardebepaling ten behoeve van de kostentoedeling is uitgegaan van een gemiddelde waarde van € 39.100,-- per hectare.

4.3.4 OPENBARE SPOORWEGEN

De oppervlakte van openbare spoorwegen is bepaald aan de hand van de Bodemgebruikskaart en TOP10.

Economische waarde openbare spoorwegen

De economische waarde voor openbare spoorwegen (inclusief kunstwerken) is gebaseerd op Taxatiewijzer openbare wegen en spoorwegen en bedraagt € 10.605.000,- per hectare.

4.3.5 BOUWPERCELEN

Onder bouwpercelen wordt verstaan onbebouwde, al dan niet bouwrijp gemaakte percelen, waarop gebouwd mag worden maar waar de bouwactiviteiten van opstallen nog niet zijn gestart. Uitgangspunt bij de economische waardebepaling is dat percelen na de start van bouwactiviteiten behoren tot de categorie gebouwd.

Op dit punt wordt de TOP10 onvoldoende betrouwbaar geacht omdat oppervlakten zijn bepaald op basis van het werkelijke grondgebruik en niet op basis van de bestemming. Derhalve is voor het bepalen van de oppervlakten bouwpercelen gebruik gemaakt van recente luchtfotoanalyses.

Economische waarde bouwpercelen

De waarde per hectare van bouwpercelen is zoveel mogelijk afgeleid uit de WOZ-taxatie. De gemiddelde waarde bedraagt € 1.000.000,- per hectare.

4.3.6 OVERIG ONGEBOUWD

Dit betreft alle overige 'losse grond' en is feitelijk een veelsoortige subcategorie van gronden. Tot deze restcategorie behoren ook waterwegen. Dit is qua oppervlakte een relatief kleine groep.

Economische waarde overig ongebouwd

Voor de categorie overige ongebouwd bestaat geen objectieve bron om de waarde vast te stellen. De gemiddelde waarde van deze gronden wordt op grond van het Waterschapsbesluit fictief gesteld op de gemiddelde waarde van agrarische gronden binnen het waterschapsgebied (€ 39.100,- per hectare).

4.3.7 NATUUR

Natuur is wettelijk gedefinieerd als ongebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Hieronder vallen gebieden als duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen, plassen, etc. Onder natuurterreinen worden volgens de wet mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste 1 hectare. Voor de bepaling van de oppervlakte is gebruik gemaakt van de TOP10.

Economische waarde overig ongebouwd

De gemiddelde waarde van deze gronden bedraagt op grond van het Waterschapsbesluit 20% van de waarde van agrarische gronden (€ 7.820,- per hectare).

HOOFDSTUK

5 Resultaten

5.1 ALGEMENE TAAKBELANGEN

Het ingezetenenpercentage (algemene taakbelang) bedraagt 42%.

5.2 SPECIFIEKE TAAKBELANGEN

De specifieke taakbelangen zijn toegedeeld op basis van de economische waarden van gebouwd, ongebouwd en natuur.

5.3 RESULTATEN

De verdeling die hieruit volgt is:

Tabel 5.1
Toedeling tussen categorieën

Kostentoedeling	Ongebouwd	Natuur	Gebouwd	Ingezetenen
Economische waarde [€]	€ 11.592.223.114	€ 264.908.871	€ 80.360.000.000	
Toedeling [%]	7,3	0,2	50,5	42,0

HOOFDSTUK

6 Tariefdifferentiatie

6.1 JURIDISCHE UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLING TARIEFDIFFERENTIATIE

In het nieuwe belastingstelsel is het huidige systeem van omslagklassen afgeschaft. De relatie tussen de mate van belang en de mate van betaling is in de nieuwe kostentoedelings-systematiek een globale, hetgeen past bij het meer collectieve karakter van het watersysteembeheer. Omslagklassen, die zijn gebaseerd op kostenveroorzaking, passen daar niet bij en verhouden zich ook niet goed met het streven naar een eenvoudige, transparante en fiscaal-juridisch robuuste bekostigingsstructuur. Dit blijkt uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel. Daarvoor in de plaats ontstaat in een beperkt aantal situaties toch de mogelijkheid van tariefdifferentiatie, omdat er reden is de tarieven van de heffing van gebouwde en ongebouwde onroerende zaken niet in alle gevallen gelijk te stellen. Voor bepaalde onroerende zaken is het belang bij het watersysteembeheer duidelijk afwijkend van andere onroerende zaken. In die gevallen heeft het algemeen bestuur de mogelijkheid, maar niet de verplichting, de tarieven te differentiëren. Uit een oogpunt van uniformiteit en vereenvoudiging, zijn de situaties waarin tariefdifferentiatie mogelijk is, limitatief opgesomd in de wet. Om dezelfde reden is de hoogte van de tarieven wettelijk begrensd.

Op grond van artikel 122 van de Waterschapswet kunnen afwijkende tarieven alleen worden vastgesteld voor:

- buitendijks gelegen onroerende zaken (maximaal 75% lager tarief);
- onroerende zaken gelegen in bemalen gebieden (maximaal 100% hoger tarief);
- onroerende zaken die in hoofdzaak bestaan uit glasopstanden (maximaal 100% hoger tarief);
- verharde openbare wegen (maximaal 100% hoger tarief). Deze tariefdifferentiatie kan niet worden toegepast voor spoorwegen;
- onroerende zaken die als waterberging worden gebruikt (maximaal 75% lager tarief).

Waterschappen kunnen de tariefdifferentiaties cumulatief toepassen. De tariefdifferentiaties kunnen bovendien per categorie verschillen (bijvoorbeeld bij gebouwd niet en bij overig ongebouwd wel). De bestuurlijke vrijheid is bij het vaststellen van tariefdifferentiaties groot. Daarmee staat echter niet volledig vast dat er in het geheel geen toetsingsmogelijkheden zijn voor de belastingrechter. Blijkens de memorie van toelichting is de regeling bedoeld 'voor uitzonderingssituaties waar het toepassen van het normale tarief evident onredelijk zou zijn'.

6.1.1 TARIEFDIFFERENTIATIE UNIFORM IN GEHELE WATERSCHAPSGEBIED

De mogelijke tariefdifferentiaties zijn zoals gezegd limitatief opgesomd in de wet. Andere zijn niet toegestaan. Het instellen dan wel achterwege laten van tariefdifferentiaties is in beginsel bestuurlijke vrijheid. Indien het algemeen bestuur kiest voor een bepaalde tariefdifferentiatie, dient deze uniform te worden toegepast zonder regionale verschillen.

6.2 BEOOGDE SYSTEEM TARIEFDIFFERENTIATIE

Het beoogde systeem voor Waterschap Vallei & Eem onderscheidt voor ongebouwd twee categorieën:

1. Ongebouwd bemalen +50%.
2. Ongebouwd overig.

6.2.1 TARIEFDIFFERENTIATIE BEMALEN

Het vermogen om aan- en afvoer en grondwaterstanden te reguleren is in de bemalen gebieden groter dan in de overige gebieden. De kosten van het waterbeheer zijn hierdoor groter (kosten van peilregulerende kunstwerken).

De grotere reguleringsmogelijkheden en hogere kosten in bemalen gebieden, vormen een goede onderbouwing voor een tariefdifferentiatie voor bemalen gebieden.

Definitie bemalen gebieden

Bemalen gebieden zijn gebieden die direct of indirect zijn aangesloten op een (stelsel van) watergang(en) dat bemalen wordt. Sturing van het peil in de vorm van wateraanvoer en/of waterafvoer is in deze gebieden mogelijk.